

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

Тема: “Въздействие на спортно-подготвителните игри в приобщаваща среда върху развитието на ученици със специални образователни потребности в началната училищна възраст ”

Автор: Полина Евгениева Арази

Докторант към катедра “Водни спортове”

на НСА „Васил Левски” гр. София

Област на висшето образование: Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.6.Спорт

Докторска програма: „Теория и методология на спортната наука“

Научен ръководител: проф. Майя Нейчева, д-р

Изготвил становището: проф. Милена Алексиева, д-р

През последните години общественото внимание все повече се насочва към подобряване на качеството на живот на децата със СОП, като се акцентира върху тяхното здраве, физическо развитие,

с
о
ц
и
а
л
н
о

средствата и методите, съобразени със съвременните подходи за работа с деца със СОП, включително от аутистичния спектър.

Дисертационният труд е в обем от 152 страници и класическа структура. Съдържа въведение, постановка на проблема, цел, задачи, методика и организация на изследването, анализ на резултатите, изводи и препоръки, библиографска справка и приложения. Библиографската справка обхваща 123 литературни източника, от които 96 на кирилица, 25 на латиница и два интернет сайта.

Дисертационната разработка е написана на добър език и стил, онагледена е с 12 таблици и 31 фигури, които демонстрират добри умения от автора при работата със съвременни технически средства.

В структурен план, дисертационният труд съдържа необходимите компоненти за оценката му:

Теоретичен анализ на проблемната област - на базата на направеното проучване на специализираната литература по изследвания проблем е изведена логично работната хипотеза.

Методологическа база на изследването - целта е ясно дефинирана, като за нейното решаване са използвани 6 основни задачи. Обектът и предметът са дефинирани коректно. Изследваните лица са общо 28 деца на възраст 7-8 год. (2 клас), от училище "Мерхавин" в гр. Пардес Хана (Израел). За разкриване на особеностите на физическото развитие и двигателните способности на изследваните лица е приложена тестова батерия с подробно описани 12 показателя. Интерес представлява и описаната специализирана методика, която предвижда включването на спортно-подготвителните игри.

Анализ на резултатите от емпиричните изследвания -

изчерпателно са анализирани резултатите от събраните и обработени данни от двете изследвания, снети в реални условия. Използван е съвременен математико-статистически инструментариум, включващ вариационен анализ, алтернативен, проверка на хипотези, метод на индексите, факторен анализ и метод на сигмалните отклонения.

Изводите и препоръките в края на труда са добре формулирани и обективно произтичат от проведените проучвания.

Научни приноси:

- разкрити са особеностите на обучението на децата със СОП и е изследвано въздействието на физическата активност и игровата дейност върху тяхното развитие;
- разработена е специализирана методика за развитие на физическите качества и двигателните способности на деца със СОП в приобщаващата среда на началното училище в Израел;
- предложен е механизъм за оценяване на нивото на наблюдаваните признаци на изследваните лица;
- разработените индивидуални оптимизационни модели, които имат практическа приложимост по отношение ефективността на бъдещата работа с всяко от наблюдаваните деца;
- разкрита е факторната структура, която позволява да бъдат определени основните фактори на физическото развитие, физическата подготвеност и специфичните двигателни умения на децата с аутизъм от изследваната съвкупност.

Практическа значимост

Изследването на Полина Арази доказва, че приложеният в

практиката специален игрови подход със спортно-подготвителни игри е ефективен за подобряване на физическото развитие и двигателните способности на 7-8-годишни деца от аутистичния спектър в Израел.

Авторефератът резюмира съдържанието на дисертационния труд, в него са залегнали всички глави от дисертацията и по коректен начин представя основните изследователски резултати. Съдържа изводи, както и препоръки за спортно-педагогическата практика.

Полина Арази представя две публикации, които кореспондират с темата на дисертационния труд, които са с висока научно-приложна стойност и се характеризират с прецизен стил.

Заклучение

Актуалността на проблема на изследването, научната и практическата стойност на дисертацията, както и направените изводи са достатъчни, за да оценя положително разработката. Съдържанието и качеството на научната работа на докторанта напълно отговаря на критериите, изискванията и условията за защита на дисертация и придобиване на образователна и научна степен „доктор”. Въз основа на изложеното считам, че има достатъчно аргументи да дам положителния си глас за присъждане на образователно-квалификационна степен „Доктор” на Полина Арази 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма “Теория и методология на спортната наука”.

9.04.2025 г.

гр. Велико Търново

Изготвил становище:

(проф. М. Алексиева, д-р)

OPINION

at the department of „Water sports“ at NSA (National sports academy)
Vasil L'evski" Sofia

The education of children with special educational needs in an inclusive
In structural terms, the dissertation work contains the necessary
Components for its evaluation:

Milena Aleksieva

The specialized literature on the research problem, the working
hypothesis has been logically derived.

Theory and methodology of sports science“
Healthcare and sports

Analysis of the results of empirical research: The results of the
collected and processed data from the two studies, taken in real
time

Sports

in

Healthcare and sports

Analysis of the results of empirical research: The results of the
collected and processed data from the two studies, taken in real
time

p
p
a
g
t
ë
c
u
l
a
r
i

Conclusion

The relevance of the research problem, the scientific and practical value of the dissertation, as well as the conclusions drawn are sufficient for me to positively evaluate this work. The contents and the quality of the scientific work of the doctoral student fully satisfy the criteria, requirements and conditions for the defense of a dissertation and the acquisition of the educational and scientific degree “Doctor”. On the basis of the aforementioned, I believe there are enough arguments for “Doctor” of 7. “Healthcare and sport”, professional direction 7.6. Sport, doctoral program “Theory and methodology of sports science”.

Г V
e
l
i
k

